

ПРОТОКОЛ 6 РЕШАВАЊЕ СПОРОВА

ПОГЛАВЉЕ I

ЦИЉ И ПОЉЕ ПРИМЕНЕ

Члан 1

Циљ

Циљ овог Протокола је избегавање и решавање спорова између страна у циљу постизања узајамно прихватљивих решења.

Члан 2

Поље примене

Одредбе овог Протокола ће се примењивати само у погледу спорова који се тичу тумачења и примене доле наведених одредби, укључујући ту и када страна сматра да мера коју је друга страна усвојила, или пропуштање друге стране да поступи, представља кршење њених обавеза које из њих проистичу:

- (а) Наслов II (Слободно кретање робе), осим чланова 18 (члан 33 ССП), 25 (члан 40 ССП), 26 (члан 41 ССП) ставови 1, 4 и 5. (у мери у којој се тичу мера усвојених у складу са ставом 1. члана 26 (члан 41 ССП) и члан 32 (члан 47. ССП);
- (б) Наслов III (друге одредбе о трговини и трговинским питањима):
 - Чланови 35 (члан 62 ССП) и 40 став 2. (члан 75 став 2. ССП).

ПОГЛАВЉЕ II

ПОСТУПАК РЕШАВАЊА СПОРОВА

ОДЕЉАК I – АРБИТРАЖНИ ПОСТУПАК

Члан 3

Покретање арбитражног поступка

1. Ако стране нису успеле да разреше спор, тужилац може, под условима из члана 50 (члан 130. ССП) овог споразума, поднети туженој страни, као и Одбору за спровођење Прелазног споразума писмени захтев за образовање арбитражног већа.
2. Тужилац ће у свом захтеву навести предмет спора и, у зависности од случаја, меру коју је друга страна усвојила или пропуштање да поступи, за које тужилац сматра да представљају повреду одредби Споразума наведених у члану 2. Протокола.

Члан 4
Састав арбитражног већа

1. Арбитражно веће биће састављено од три арбитра.
2. У року од 10 дана од подношења захтева за образовање арбитражног већа Одбору за спровођење Прелазног споразума, стране ће извршити консултације како би постигле споразум о саставу арбитражног већа.
3. У случају да стране не могу да се постигну споразум око састава арбитражног већа у року предвиђеним ставом 2, свака страна може да захтева од председавајућег Одбору за спровођење Прелазног споразума или од њеног/његовог представника да изабере три члана жребом са листе арбитра предвиђене чланом 15, једног из реда лица која је Одбору за спровођење Прелазног споразума предложио тужилац, једног из реда лица која је Одбору за придруживање предложио тужени и једног из реда арбитра које су стране одрабрале да поступају у својству председавајућег арбитражног већа.

У случају да се стране сагласе о једном или више чланова арбитражног већа, преостали члан(ови) ће бити именован(и) у складу са истим поступком.

4. Председавајући Одбора за спровођење Прелазног споразума или њен/његов представник вршиће избор арбитра у присуству представника сваке стране.

5. Датумом образовања арбитражног већа сматраће се датум када је председавајући арбитражног већа обавештен о именовану три арбитра путем заједничког споразума страна, или, у зависности од случаја, датум њиховог избора у складу са ставом 3.
6. Када страна сматра да неки арбитар не испуњава услове предвиђене у Кодексу понашања наведеном у члану 18, стране ће се консултовати и, ако се сагласе, заменити арбитра, а замену изабрати у складу са ставом 7. Ако се стране не сагласе да је потребно да се арбитар замени, питање ће бити упућено председавајућем арбитражног већа, чија ће одлука бити коначна.

Када страна сматра да се председавајући арбитражног већа не испуњава услове предвиђене у Кодексу понашања наведеном у члану 18, питање ће бити прослеђено једном од преосталих чланова из реда арбитра изабраних да врше функцију председавајућег, чије име ће жребом бити извучено од стране председавајућег Одбора за спровођење Прелазног споразума, или њеног/његовог представника, у присуству представника сваке стране, осим ако се стране не споразумеју другачије.

7. Ако један арбитар није у могућности да учествује у поступку, ако се повуче или буде замењен у складу са ставом 6, замена се бира у року од пет дана, према поступку примењеном приликом именовања изворног арбитра. Током периода за спровођење овог поступка, застаје се са поступком пред већем.

Члан 5

Одлука арбитражног већа о спору

1. Арбитражно веће ће саопштити своју одлуку о спору странама и Одбору за спровођење Прелазног споразума у року од 90 дана од дана образовања арбитражног већа. Ако процени да неће моћи да одржи овај рок, председавајући већа мора о томе писмено да обавести Одбор за спровођење Прелазног споразума и стране, наводећи разлоге за кашњење. Ни под којим условима одлука о спору неће бити донета након протекла 120 дана од дана образовања већа.
2. У хитним случајевима, укључујући случајеве где је у питању кварљива роба, арбитражно веће ће уложити све напоре да донесе одлуку о спору у року од 45 дана од дана образовања већа. Ни под којим условима одлука о спору неће бити донета након протекла 100 дана од дана образовања већа. Арбитражно веће може донети претходну одлуку о хитности случаја у року од 10 дана од дана образовања већа.
3. У одлуци о спору ће бити наведено чињенично стање, применљивост релевантних одредби овог споразума и основно образложење утврђених чињеница и закључака који се у њој налазе. Одлука о спору може да садржи препоруке о мерама које треба да буду усвојене ради њеног спровођења.
4. Тужилац може повући своју тужбу писменим обавештењем упућеним председавајућем арбитражног већа, Одбор за спровођење Прелазног споразума и другој страни, у било које време пре него што је странама и Одбору за спровођење Прелазног споразума саопштена одлука о спору. Ово повлачење је без утицаја на право тужиоца да касније поднесе нову тужбу у вези са истом мером.

5. Арбитражно веће може, на захтев обе стране, да прекине свој рад у било које време за период који не прелази 12 месеци. Након протеча рока од 12 месеци, овлашћење за образовање већа престаје, без утицаја на право тужиоца да у каснијем стадијуму захтева образовање већа у вези са истом мером.

ОДЕЉАК II – ПОШТОВАЊЕ ОДЛУКЕ

Члан 6

Усаглашавање са одлуком арбитражног већа о спору

Свака страна ће предузети мере неопходне за поступање у складу са одлуком арбитражног већа о спору, а стране ће настојати да се сагласе око разумног рока који је потребан за усаглашавање са одлуком.

Члан 7

Разумни рок за усаглашавање са одлуком арбитражног већа о спору

1. Најкасније 30 дана након саопштавања одлуке странама, тужени ће обавестити тужиоца о времену које ће му бити потребно за усаглашавање са њом (у даљем тексту „разумни рок“). Обе стране ће настојати да се сагласе око разумног рока.

2. Ако постоји несагласност страна у погледу разумног рока за усаглашавање са одлуком арбитражног већа, тужилац може захтевати од Одбора за спровођење Прелазног споразума, у року од 20 дана од дана учињеног обавештења тужиоцу у складу са претходним ставом, да поново сазове изворно арбитражно веће да би утврдило дужину разумног рока. Арбитражно веће ће саопштити своју одлуку у року од 20 дана од дана подношења захтева.
3. У случају да изворно веће или неки његови чланови нису у могућности да се поново окупе, примениће се поступци предвиђени у члану 4. овог Протокола. Веће ће саопштити своју одлуку у року од 20 дана од дана образовања већа.

Члан 8

Преиспитивање мера предузетих у циљу усаглашавања са одлуком арбитражног већа о спору

1. Тужени ће обавестити другу страну и Одбор за спровођење Прелазног споразума, пре протеча разумног рока, о мерама које је предузео ради усаглашавања са одлуком арбитражног већа.
2. У случају несагласности Страна, у вези са било којом мером саопштеном у складу са ставом 1, у погледу њене усаглашености са одредбама Споразума наведеним у члану 2. Протокола, тужилац може да затражи да изворно арбитражно веће одлучи о ствари. Такав захтев треба да садржи образложење зашто мера није у сагласности са овим споразумом. Поново сазвано арбитражно веће ће донети одлуку у року од 45 дана од дана свог поновног образовања.

3. У случају да изворно арбитражно веће или неки од његових чланова нису у могућности да се поново окупе, примениће се поступци регулисани у члану 4. Протокола. Веће ће саопштити своју одлуку у року од 45 дана од дана његовог образовања.

Члан 9

Привремени правни лекови у случају непоштовања одлуке арбитражног већа о спору

1. Ако тужени пропусти да саопшти мере предузете ради усаглашавања са одлуком арбитражног већа пре истека разумног рока или ако арбитражно веће одлучи да мере о којима је тужени обавестио другу страну у складу са чланом 8. ставом 1. нису у сагласности са њеним обавезама предвиђеним овим споразумом, тужена страна ће, ако тужилац то захтева, представити понуду за привремену компензацију.
2. У случају да не дође до договора о привременој компензацији у року од 30 дана од протеча разумног рока или од одлуке арбитражног већа у складу са чланом 8. да предузета мера није у складу са овим споразумом, тужилац има право да, након обавештавања друге стране и Одбор за спровођење Прелазног споразума, суспендује примену повластица одобрених одредбама Споразума наведених у члану 2. овог Протокола, на нивоу са једнако неповољним економским утицајем који је проузрокован кршењем. Тужилац може спровести суспензију 10 дана након датума учињеног обавештења, осим уколико тужени није затражио арбитражу у складу са ставом 3.

3. Ако тужени сматра да интензитет суспензије није једнак неповољном економском утицају проузрокованим кршењем, он може, пре протекла рока од 10 дана предвиђеног ставом 2, поднети писмени захтев председавајућем изворног арбитражног већа за поновно сазивање изворног арбитражног већа. Арбитражно веће ће странама и Одбор за спровођење Прелазног споразума саопштити своју одлуку о интензитету суспензије повластица у року од 30 дана од дана подношења захтева. Повластице неће бити суспендоване док арбитражно веће не донесе одлуку, а свака суспензија ће бити усаглашена са одлуком арбитражног већа.
4. Суспензија повластица биће привремена и примењена само док мера за коју је утврђено да крши Споразум не буде повучена или измењена тако да буде усаглашена са Споразумом, или док стране споразумно не реше спор.

Члан 10

Преиспитивање мера предузетих ради усаглашавања након суспензије повластица

1. Тужени ће обавестити тужиоца и Одбор за спровођење Прелазног споразума о предузетим мерама усаглашавања са одлуком арбитражног већа и о свом захтеву за прекидом суспензије повластица које је применио тужилац.

2. Ако стране не постигну споразум о усаглашености саопштених мера са Споразумом у року од 30 дана од дана подношења обавештења о предузетим мерама, тужилац може поднети писмени захтев председавајућем изворног арбитражног већа да оно одлучи о овом питању. Такав захтев ће истовремено бити саопштен другој страни и Одбору за спровођење Прелазног споразума. Одлука арбитражног већа ће бити саопштена у року од 45 дана од подношења писменог захтева. Ако арбитражно веће одлучи да предузета мера није усаглашена са Споразумом, оно ће утврдити да ли тужилац може да настави суспензију повластица са истим или различитим интензитетом. У случају да арбитражно веће донесе одлуку да је предузета мера у складу са овим споразумом, суспензија повластица ће бити прекинута.
3. У случају да изворно арбитражно веће или неко од његових чланова нису у могућности да се поново састану, примениће се поступци предвиђени у члану 4. Рок за саопштавање одлуке остаје 45 дана од дана образовања већа.

ОДЕЉАК III – ЗАЈЕДНИЧКЕ ОДРЕДБЕ

Члан 11 Јавност рада

Састанци арбитражног већа ће бити отворени за јавност под условима предвиђеним у Пословнику о раду наведеном у члану 18, осим ако арбитражно веће не одлучи другачије по свом нахођењу или на захтев страна.

Члан 12
Информације и технички савети

На захтев једне стране или на своју иницијативу, веће може потражити информацију из било којег извора за који сматра да је прикладан у поступку пред већем. Веће ће такође имати право да тражи мишљење вештака када то сматра прикладним. Свака информација прибављена на овај начин мора бити саопштена обема странама и отворена за коментаре. Заинтересоване стране ће бити овлашћене да поднесу *amicus curiae* прилоге арбитражном већу у складу са условима наведеним у Пословнику о раду наведеном у члану 18.

Члан 13
Начела тумачења

Арбитражна већа ће примењивати и тумачити одредбе овог споразума у складу са обичајним правилима тумачења међународног јавног права, укључујући правила Бечке конвенције о уговорном праву. Она неће тумачити правне тековине Европских заједница. Чињеница да је нека одредба идентична по садржини одредби Уговора о оснивању Европских заједница неће бити одлучујућа приликом тумачења те одредбе.

Члан 14
Одлуке арбитражног већа

1. Све одлуке арбитражног већа, укључујући и одлуке о предмету спора, ће бити доношене већином гласова.
2. Све одлуке о предмету спора арбитражног већа су обавезујуће за стране. Оне ће бити саопштене странама и Одбору за спровођење Прелазног споразума, који ће их учинити јавно доступним осим ако консензусом не одлучи другачије.

ПОГЛАВЉЕ III

ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 15
Листа арбитра

1. Одбор за спровођење Прелазног споразума ће, најкасније 6 месеци након ступања на снагу овог Протокола, утврдити листу од 15 лица која су вољна и способна да врше функцију арбитра. Свака страна може да изабере 5 лица за вршење функције арбитра. Стране ће се такође сагласити око 5 лица која ће вршити функцију председавајућих арбитражних већа. Одбор за спровођење Прелазног споразума ће обезбедити да поменута листа буде све време одржавана на поменутом нивоу.

2. Арбитри би требало да поседују посебна знања и искуства у области права, међународног права, права Заједнице и/или међународне трговине. Они ће бити независни, деловаће у сопствено име и неће бити повезани са нити примати упутства од било које организације или владе и понашаће се у складу са Кодексом понашања наведеним у члану 18.

Члан 16

Однос према обавезама из чланства у Светској трговинској организацији

Након евентуалног приступања Србије Светској трговинској организацији (СТО), примењиваће се следећа правила:

1. Арбитражна већа установљена у складу са овим Протоколом неће одлучивати о споровима који се односе на права и обавезе сваке страна према Споразуму о оснивању СТО;
2. Право било које стране да се позове на одредбе о решавању спорова овог Протокола неће утицати на било коју иницијативу у оквиру СТО, укључујући покретање поступка за решавање спорова. Међутим, када је страна, у погледу одређене мере, покренула поступак решавања спора, било у складу са чланом 3(1) овог Протокола било у складу са Споразумом СТО, она не може покренути поступак решавања спора поводом исте мере пред другим форумом док се не оконча претходно покренути поступак. За сврхе ове тачке, поступци решавања спорова предвиђени Споразумом СТО сматрају се покренутим захтевом стране за формирање панела у складу са чланом 6. Споразума о правилима и поступцима за решавање спорова СТО;

3. Ништа у овом споразуму неће спречити страну да примени суспензију обавеза коју је одобрило Тело за решавање спорова СТО.

Члан 17

Рокови

1. Сви рокови предвиђени овим Протоколом рачунаће се у календарским данима од првог наредног дана који следи након одређене радње или чињенице на које се односе.
2. Било који рок из овог Протокола може бити продужен споразумом између страна.
3. Било који рок из овог Протокола може, такође, бити продужен од стране председавајућег арбитражног већа, на образложени захтев неке од страна или на његову/њену иницијативу.

Члан 18

Пословник о раду, Кодекс понашања и измене овог Протокола

1. Одбор за спровођење Прелазног споразума ће, најкасније 6 месеци након ступања на снагу овог Протокола, утврдити Пословник о раду за вођење поступка пред арбитражним већем.

2. Одбор за спровођење Прелазног споразума ће, на касније 6 месеци након ступања на снагу овог Протокола, допунити Пословник о раду са Кодексом понашања, који гарантује независност и непристрасност арбитра.
3. Одбор за спровођење Прелазног споразума може одлучити да измени овај Протокол, са изузетком члана 2. овог Протокола.